

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

A korona és a pártok.

Debreczen, máj. 23.

Rövid egy hét felforgása alatt a kormány három tagja volt Bécsben a királynál. Először Wekerle, azután Kossuth, tegnap pedig Andrássy. Hivatalos jelentés nem szól róla, de nem is cáfolta meg azokat a híreket, a melyek szerint a tervbe vett új pártnak, a magyar pártnak a megalakításához kérték a miniszterek az uralkodó engedélyét.

A korona — törvényeink szerint — felül kell, hogy álljon a pártokon. Magyarország alkotmányos uralkodója — alkotmányunk szerint — a pártpolitikai életbe se cselekvőleg, de még csak véleményezőleg se szólhat belé. Semmi köze se lehet hát uralkodónak a pártpolitikai irányításához se. Pedig pertraktálják, hogy ő felsége örömmel veszi az új pártalakulást, a fuziót, sőt akarja, hogy meg is legyen.

Elég, ha azt mondjuk, hogy egy szikrányi alkotmányosság sincs abban, hogy a koronát a pártpolitikába ilyenén bevonják. Rideg és helyes törvényeink kizárják az uralkodó ilyen szereplését. De nemcsak elvileg, hanem gyakorlati szempontból is ellene vagyunk az uralkodó bevonásának.

Nem egyedül Ferenc József a mi uralkodónk, hanem — nem tagadhatja senki — ma is a bécsi kamarilla uralkodik felettünk. Négy száz esztendő szomorú tanuságot nyújt számunkra, hogy a kamarilla milyen indulattal s uralkodási elvekkel van irányunkban. Ferencz József királyunkról, ha feltesszük is, hogy a magyar nemzeti állam függetlenségének és önállóságának őszinte híve is, de számtalan tapasztalat igazolja, hogy a kamarilla gonosz tanácsosai még mindig elidegenítették s eltávolították tőlünk minden habsburgi uralkodónak a szeretetét s jóindulatát.

Nem változott ez az állapot négy száz esztendő óta egy esetben se s a legközelebb multban is tapasztalhattuk a kamarilla veszedelmes előnyomulását. Jó lesz hát vigyáznunk. A negyvennyolcas elveket saját honfitársaink részéről s a kamarilla részéről is veszély fenyegeti.

De ha megmaradt bennünk az

ezredéves becsület s a Rákócziak és Kossuth Lajos lelke, *meg kell hogy álljunk a függetlenségi párt elvei alapján.* Ezek az elvek se nem eladók se nem romlandók. Egészséges s alkotásra képes elvek ezek.

Csak a pipogyák s az önző számítóknak nem képesek ezekkel az elvekkel előre haladni, de az önzetlen és erős lelkű honfiak, tenni, alkotni fognak a függetlenségi elvek alapján. Sőt csakis ezek az elvek — a maguk érintetlen tisztaságukban s becsületes igazságaikban — alkalmasak arra, hogy ezen elvek alapján ezen a földön egy igazán önálló s független magyar nemzeti állam kialakuljon.

A két napos kultuszvita.

A képviselőház ülése.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása két egész napot vett igénybe. Apponyi csinálta tehát eddig miniszter társai között a legnagyobb rekordot. De ha meggondoljuk, hogy máskor gyakran egy hónapnál is tovább tartott a kultuszterea vitája, akkor Apponyi is meglehetősen elégedve az eredményével; a szájkosár nagyon bevált. Még a nemzetiségi darázsok sem dongtak sokat.

Viták az egyetemről.

A kultusztercánál az egyetem tételénél volt az első felszólalás. Kovács Ernő a nemzetközi jog tanításának fontosságáról szolt s kérte a minisztert, hasson oda, hogy a nemzetközi jog önálló gyakorlati tárgy legyen s inkább a jogbölcséletet törüljék el a szigorlati tárgyak közül.

Nagy György: A doktori értekezések korai való bajokról beszél.

Sághy Gyula előadó válaszol a felszólalásokra.

Apponyi Albert gróf: Elvileg egyetért Kovács Ernővel, hogy Magyarország nemzeti atanyának a külföldön való ismeretetéséhez szükséges a nemzetközi jog intenzívebb művelése. A jogbölcséletnek a szolgálati tárgyak körül való eltörlesztését megfontolás tárgyává teszem. A szegények tandíjmentességének két oldala van. A szülők beteges ambíciójának határt kell szabni. A igazán hivatottak ám érvényesüljenek, de hogy boldog-boldogtalan a tudományos pályára készüljön, ez egészségtelen tünet. Nálunk már a házmester is azt akarja, hogy a fia nagyságos ur legyen. (Mozgás.) Tény, hogy a szegényekből jellem és gerinc dolgában gyakran ki-

válóbbak lesznek, de ez nem azt jelenti, hogy aki szegény, abban már megvan a hivatottság.

A Ház a tételt elfogadta.

A felekezeti jogakadémiák.

A felekezeti jogakadémiák kérdésénél:

Bozóky Árpád: Követeli, hogy a fizetés kiegészítést azok a jogakadémiai tanárok is megkapják, akiknek magántanári képesítésük nincs s hogy a tanároknak a fölemelt fizetés az 1908. évi január elsejétől visszamenőleg utalványoztassék.

A tételt elfogadták.

A tanárok fizetése.

Vizy Ferencz szerint a fizetésrendezés mos ohán bán a tanárokkal. A bírák jobb helyzetbe jutottak, holott igazságszolgáltatás és kultúra egyenrangú tényezők. A tanárokról némely helyütt az a felfogás, hogy ők a legmaradibb, legreakciósabb eleme az intellegenciának.

Lovász Márton: Kinek ez a felfogása?

Vizy Ferencz: A Népszavának, (Zaj)

Sümcgi Vilmos: Ki törődik azzal?

Bozóky Árpád: A bírákat mindenki elé kell helyezni. Helytelen ez a felfogás, hogy egy nivóra valók a tanárokkal. Elmondja, hogy a helyettes tanárokat két év óta nem léptették elő. A nemzetiségi középiskolai oktatásra nagyobb figyelemmel kell lenni. A nemzetiségi vidékekről az Alföldre kellene irányítani a diákokat.

Hock János: Arról beszél, hogy a gimnázium feladatát félremagyarázzák és ezért nem lehet és nem szabad szembeállítani a reáliskolákkal, mert ez utóbbiaknak sem az a feladatuk, hogy gyakorlati pályákra készítse a fiatalságot, mert mind a kettő eltérő uton bar, de ugyanarra a célra törekszik, előkészíteni a tudományos pályára. A gyakorlati élet szempontjait a szakiskoláknak kell szolgálni. Gazdasági oktatásunk mindaddig meddő marad, amíg Magyarország gazdasági közösségben lesz Ausztriával, amíg meg nem lesz az önálló vámterület (Ugy van! Lettek éjjenzés.) Elmondja amerikai eményeit; ott azt tapasztalta amerikai államférfiak ebbszélére alapján, hogy Amerika natalma ott és akkor kezdődött, amikor gazdaságiilag függetlenítette magát Európától. A tételt elfogadja.

Elnök öt perc szünetet ad.

Apponyi felel.

Apponyi Albert: Felel a felhozott ellenvetésekre. Tudja és méltányolja a fizetésjavításra vonatkozó kívánságokat. Eddig 42 milliót adunk a fizetésjavításokra. Vizy Ferencnek kijelenti, hogy a Népszava nem az az organum, amely a magyar nemzeti közszellemet kifejezné. (Ugy van!) Ő róla — a miniszterről is a legképtelenebb dolgokat terjeszti ez a lap,

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsiylt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerár-
ban — Ára üvegenként 4. — korona

a nemzetiségi ifjúságot nem lehet kényszerrel magyar középiskolákba vinni. Ilyet csak Oroszországban lehet kívánni. Van erre humánus eszközeink is. A jogakadémiai tanárok felérésével kijelenti, hogy a méltányos igények kifognak elégíteni. A gimnáziumokról már annak előtt is az volt a felfogása, hogy azok lehetőleg realiskolákkal egészítsenek ki. Igaza volt Hoch Jánosnak, hogy a gazdasági kereteknek kell megváltozniuk és aztán jön ugy szólni egy lóhosznyi távolságban az ipari és kereskedői osztály megerősítése. (Teiszés.) De már jótékonyan vároznak a gazdasági keretek s most mi rajtuk a munka sora, hogy az ifjúságot is ilyen irányba neveljük. (Helyeslés.) A mi állapotunknak sajnos az az oka, hogy nálunk csak 40 év óta lehet szó céltudatos gazdasági politikáról. Ez az oka annak, hogy nálunk olyan nagy az ammozitás a gazdasági pályák iránt. A kormány és az én céloom az hogy a modern magyar társadalmat megcsinálják. Az én feladatomban becsülettel töltöm be erről legyenek meggyőződve, kéri a tétel elfogadását. (Éljenzés.)

Bozóky Árpád és Vízzy Ferenc felszólalása után változatlanul elfogadták az internátusok és a felső leányiskolák tételét.

A népiskolák.

A népiskolák tételénél Bozóky Árpád szóla t föl, aki déli 2 órakor megszakított és a délutáni ülésen folytatott beszédében a népiskolák államosítását sürgette.

Sághy Gyula előadó kijelenti, hogy ellene lesz a népoktatás államosításának. Az igazi küzdelem csak ezután kezdődik és ekkor a nemzeti erők legcsekélyebbikére is szükség lesz.

Apponyi Albert gróf szemére veti Bozókynek, hogy csak taktikázik javaslatával. A népoktatást törvényhozási uton fogja kötelezővé tenni.

A tételt változatlanul elfogadták.

A nemzetiségi népiskolák, a székely iskolák, a polgári iskolák, azután az Operaház és a Nemzeti Színház tételénél vol-

tak még rövidebb felszólalások, de ezeket a tétéleket is változatlanul fogadták el.

Az unitárius egyház sérelme.

Az egyházak segélyezésének tételénél Pataky László és Nagy Dezső felhívásra vonják a minisztert, amiért a segélyezett egyházak közül kihagyták az unitárius egyházat. Kérdik, mi szolgáltatott erre okot?

Apponyi Albert gróf azt feleli, hogy az unitárius egyház későn küldte be a szükséges összegekről szóló kimutatást. Ezért maradt ki a költségvetésből az unitárius egyház segélye.

A tételt a Ház változatlanul elfogadta.

Miután a többi tételt vita nélkül elfogadták, az elnök jelentette, hogy a Ház részleteiben is megszavazta a kultusz tarcát.

Ezzel az ülés este fél nyolc órakor befejeződött.

A református egyházkerület közgyűlése.

Új akadémiai tanárok.

A debreczeni egyetem ügye.

A tiszántuli református egyházkerület ma folytatta tegnap megkezdett közgyűlését. A mai tanácskozasoknak különös érdekességet kölcsönzött, hogy ezuttal töltötték be választás útján két főiskolai tanszéket és megvitatásra került egyebek között a debreczeni egyetem ügye is.

Az egyházkerületi közgyűlés második napjának lefolyásáról a következő részletes tudósításunk számol be.

Egyetemi tanárok választása.

A mai tárgyalások keretében a főiskola ügyei kerültek sorra. Mindjárt az ülés elején tanárválasztó bizottságot alakítottak, mely hivatva volt dönteni a két

új egyetemi tanszék betöltésére vonatkozólag beadott pályázatok sorsa felett. A tanárválasztó bizottság tagjai felett: Süő Kálmán, Szikszai Zoltán, Erőss Lajos, Batthyány Dezső dr., György Endre, Domahidy Elemér, Baksa Lajos dr. és Tisza István gróf.

Papp Károly akadémiai tanár jelenti, hogy a két új tanszékre április 20-áig 10 pályázat érkezett be. A 10 pályázó közül a bizottság nyolcat ajánl és pedig a classica philologiai tanszékre Darkó Jenőt, ki nagy szaktudású fiatal tanár, dr. Ince Bélát, Boros Cábór egyetemi magán tanárt és Vértessy Jenőt, kit sokoldalú munkája tesz kiválóan alkalmassá. Az összehasonlító finn ugor nyelvészeti tanszékre a tizottság a következőket ajánlja. Pápay József egyetemi tanárt, Gulyás Istvánt, Szeremlei Császár Lorántot és végül Böszörményi Gézárt.

Az előterjesztések alapján megejtették a választást, melynek eredményeképpen a classica philologiai tanszékre Darkó Jenő egyetemi tanárt, az összehasonlító nyelvészeti tanszékre Pápay József egyetemi tanárt hívta meg az egyházkerületi közgyűlés.

A főiskola gazdasági ügyei.

Ezután előterjesztették a főiskola gazdasági tanács jegyzőkönyveiről szóló jelentését. Ennek kapcsán

Tisza István gróf indítványozza, hogy a társadalmi birtokot megfelelőbb módon adják bérbe. Hangoztatja, hogy a haszonbérbeadásnál különösen szem előtt kell tartani az egyházkerület érdekét.

Vita a főiskola pénztáráról.

Az egyházkerület elrendelte annak idején, hogy a főiskolai pénztárt és a számadáskönyveket pontos revideálás tárgyává tegyék. Erre az adott okott, hogy a főiskola egy hivatalnokáról pár évvel ezelőtt szabálytalan kezeléssel sült ki. A gazdasági tanács a saját kebeléből kiküldött közegek által foganatosította az egyházkerületnek a pénztár és számadások revideálására vonatkozó utasítását. A vizsgálatok ered-

Már ugyan mivel bizonyítsam be néked, hogy éppen olyan barátok vagyunk, mint hajdanában?

Theodule; Bizonyítsd be azzal, hogy mindencap meglátogatsz, mint régebben.

Julien: Mondtam már... az ügyem...

Theodule: Mese! Majd én megmondom neked az igazi okot. Te nem kedveled az új feleségemet. Igen, fél év óta, a mióta házasságot kötöttem Madeleine-nel, észrevettem, hogy a mi barátságunk elhidegült.

Julien: Milyen ötlet!

Theodule: Nem vagyok képzelődő, nem, én megfigyelő vagyok! Megis mondtam kerekén Madeleine-nek, hogy követelem, bánjék velem a legszívélyesebben, különben megsért. A barátok mindenek előtt.

Julien: Csakugyan zavarban vagyok.

Theodule: De itt jön a feleségem, magatokra hagylak. Remélem, megfogjátok érteni egymást. (El.)

II. JELENET.

(Julien. Madeleine.)

Madeleine: Meg fogja magyarázni nekem a viselkedését?

Julien: Mit tettem?

Madeleine: Hogy mit tett, nyomorult! M g meri kérdezni? Elcsábított, el-

szédített a hitvesi kötelességtől és aztán nem akarta többé jóvá tenni.

Julien: De, kedves barátnóm, annyi a dolgom...

Madeleine: Engem nagyon szépen vendégel a dolgával. Amikor ön az első madame Raboteaunak volt a kedvese, nem sokat törődött a dolgaival. Szinte ide volt nőve a házhoz.

Julien: Az idők megváltoztak.

Madeleine: Igen, igen! Lás-uk csak, édes kis Julien, hát nem szereted többé a te kis Madeleineidet?

Julien (hidegen): De igen. Hogyne! Imádom önt: de hát, hiszen tudja, az életnek egyéb kötelességei is vannak.

Madeleine: Hát elkezdjük megint a mi kedves találkozásunkat a te szép kis legénylakásodon!

Julien: Hogyne, majd újra kezdjük. (Köszön.) Asszonyom! (El.)

III JELENET.

Julien (egyedül): Cristi! Usinos maszkara! Milyen különbség e közt a nő között és a szegény Fanny között. Amazt nagyon, de nagyon sajnálom. Sohasem hittem, hogy annyira sajnáljam egy nő elvesztését, mint szegény Fannyt. Én imádom a szép idomot; Fannyé tökéletes volt s látukra pezsdült kezdett bennem minden cseppnyi vér. Madeleine ellenben...

A barátság.

Irta: Eugène Héros

Theodule Raboteau, 40 éves.
Madeleine, a felesége, 30 éves.
Julien Landei, 38 éves.

I. JELENET.

(Julien meglátogatja Theodulet.)

Theodule: Hát mi lesz? Postát kell utánad küldenem, hogy végre meglátogass?

Julien: Nagyon el voltam foglalva, barátom.

Theodule: Ugyan kérlek! Azelett ohsem voltál annyira elfoglalva, hogy naponta hozzám ne jöhess.

Julien: Biztosítalak...

Theodule: Ne biztosíts semmiről... Most már nem vagy oly gyakori vendégem, mint első feleségem korában.

Julien: Csalódom.

Theodule: Nem csalódom. Amig szegény Fanny élt, el sem hagytál bennünket; igazán a benső barátom voltál, míg ellenben most, mintha kerülni akarnál.

Julien: Hová gondolsz. Én kerülni téged? Esztelen vagy!

Theodule: Kedves barátom, te a barátom vagy, már pedig a barátság mindenek előtt. Mondd meg őszintén, valami kifogásod van talán ellenem?

Julien: No, tessék! Ilyen kérdés!

Megnyílt

a „Nizzai virágosarnok és nagykertészet“ Debreczen, Főter, a „Fehérló“ szálloda mellett A legdivatosabb kiviteiben készít virágrendezeteket, menyasszonyi, névnap, lakodalmi, eljegyzési és mellcsokrokat, ünnepi, gyász és pompakoszorúkat. Legjutányosabb áron szállít szabad'sz növényeket, pálmákat és minden más kerti növényeket.

ménye kimutatta, hogy a pénztár és a könyvek teljesen rendben vannak.

Sass Béla indítványozza, hogy a pénztár és könyvek revideálására idegen szakértőket alkalmazzanak.

Az indítványt többen elleneztek mivel az eszközölt revideálást szakemberek végezték, akik az egyház érdekében jártak el kötelességük teljesítése közben. A gazdasági tanács tagjai mind kiváló képzettségű, buzgalmu és kötelességtudó férfiak. Ezek mellett nincs szükség idegen szakértőkre, kiknek munkája külön költségeket vonna maga után. Ilyen értelemben szólaltak fel Dégenfeld József gróf, Simonffy Imre és Balogh Ferenc akadémiai tanár.

Tisza István gróf Sass Béla indítványához csatlakozik.

Baksa Lajos: Elhiszi, hogy a pénztárnál és könyvekben minden rendben van, de az idegen szakértők alkalmazását kívánja. Tud arról, hogy évekkal ezelőtt jogerős ítélettel megítélt pénzek nem folytak be ma sem a pénztárba.

Elnök szavazásra tette föl az indítványokat. Mindkét indítványt 29 szavazat támogatta. Az egyházkerületi közgyűlés tehát elnöki döntéssel Sass Béla indítványát fogadta el.

A debreczeni egyetem.

Déltájban került sorra a debreczeni egyetem ügye. Az ügyet Sass Béla előadó referálta. Felolvasta a városnak az egyházkerülethez intézett átiratát az egyetem érdekében. Majd határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint az egyházkerületi közgyűlés megbizsa az elnökséget, hogy az egyetem érdekében lépjen érintkezésbe Apponyi kultuszminiszterrel s ha szükség volna rá, akár egy hónapon belül is rendkívüli egyházkerületi közgyűlést hívjon össze.

Tahly Kálmán szólalt fel ezután. Tudja, hogy az egyetem ügye rendben van. Mindazonáltal kompetens forrásból szeretne részletes dolgokat hallani ezen a helyen.

Dégenfeld József gróf válaszol

brrr! . . . Igazán nem értem, hogy vehette Theodule feleségül ezt a nőt! Meg kellett volna előbb kérdeznie engem. De hát annál rosszabb reá nézve. Én ide vissza nem jövök többé.

IV. JELENET.

(Madeleine. Theodule.)

Heves jelenet fejlődik. A házaspár a legválogatottabb szidalmakkal vendégeli egymást.

Madeleine: Mondom önnek, hogy ön nyomorult!

Theodule: És ön hárpia!

Madeleine: Süsse meg a maga Lan deiljét, azt az ostoba fickót, aki azt hiszi, hogy ellenállhatatlan.

Theodule: Ne merje őt bántalmazni, ő a barátom; azt akarom, hogy mindig itt legyen mellettem.

Madeleine: Hát mi tartja őt vissza attól, hogy idejőjjön?

Theodule: Ön Mert ön nem tud vele banni. Ah, milyen más volt, amikor a szegény Fanny élt!

Madeleine: Vigye el az ördög a maga Fannyjával, meg a Julienjével együtt!

Theodule: Tehát válunk.

Madeleine: Igen válunk.

Theodule: Inkább veszítsek el egy asszonyt, mint egy barátot. A barátok drágábbak. A barátság mindennek előtt.

Thalynak. Kijelenti, hogy audencián volt a kultuszminiszternél. Ennek eredménye képpen mondhatja, hogy az egyetem ügye a legjobb rendben áll. — A város 2.000.000 koronát szavazott meg az egyetem céljaira. Az építésre kő, téglák és minden anyag rendelkezésre áll. Eszerint lehet, hogy a jelen évben már hozzá kezdenek az építésekhez. A miniszterrel való beszélgetését részletesen nem adhatja elő.

A közgyűlés tudomásul vette gróf Dégenfeld előterjesztését.

A mezőturi főgimnázium.

Utána a mezőturi főgimnázium kérdését tárgyalták. A kérelem arra vonatkozik, hogy az egyházkerület engedje meg a kizárólagos délelőtti tanítási rendszert. Emellett déli egy óráig tartanak az előadásokat, míg délután teljes szünet lenne. A kérést Gergely Antal mezőturi lelkész támogatta.

Dóczy Imre pedagógiai szempontból ellene beszélt a javaslatnak. A közgyűlés azonban a javaslatot elfogadta.

A közgyűlés fél két órakor ért véget.

Egy főtisztviselő tragédiája.

Meghalt sáskairás közben.

Balmazújváros szenzációja.

A földmivelésügyi miniszteriumot, s általában a magyar tudományos világot ma súlyos csapás érte Gödényi Géza, a magyar kir. rovarföldrajz intézet főtisztviselője hirtelen halállal kimúlt a hajdumegyei Balmazújváros község határában, ahová a közelmúlt napokban rendelte ki föltettes hatósága, hogy a sáskajárás pusztítását enyhítse s a veszedelem elharapózásának meggátolását célzó munkálatokat vezesse. Kötelessége teljesítése közben érte a halál a kiváló férfiut, akinek elismert tudása a magyar termőföld nagyrészt mentette meg a pusztulástól.

A közeli Balmazújváros határát — mint annak idején jelentettük — az idő kinyitásával ellepte a marokkói sáska. A földmivelésügyi miniszter, mindjárt a veszedelem kezdetén, intézkedett a termések rémeinek kipusztítása iránt s erre a célra egész sereg munkást küldött Ujvárosra. Az irtás munkáját Gödényi Géza, a m. kir. rovarföldrajz intézet egyik főtisztviselője, vezette, aki már több nap óta tartózkodott a sáskák városában, Balmazújvárosban.

Tegnap reggel is a kora hajnali órákban kiment a község határába, hogy ott a megkezdett irtási munkálatokat irányítsa és tovább vezesse. Munkája közben egyszerre csak rosszul érezte magát s a szívéhez kapva egyetlen jajkiáltással holtan terült el a földön.

A szerencsétlenség nagy rémületet keltett a munkások között, akik nyomban szekérre ültek és kihozták a község orvosát, aki azonban már nem segíthetett a szerencsétlenül járt főtisztviselőn, mert mire megérkezett, akkor Gödényi már halott volt.

Haláláról a község előljárósága táv-

iratilag értesítette Hajdúvármegye alispáni hivatalát, a földmivelésügyi miniszteriumot és az elhunytak családját. A tragikusan elhunyt rovarföldrajz főtisztviselőt hozzátartozói Budapestre fogják szállítani s a kerepesi temetőben helyezik örök nyugalomra. Az ujjvárosi temetésen részt fog venni a rovarföldrajz intézet főnöke Jablonovszky József és a földmivelésügyi miniszter képviselője.

Az eset Balmazújvárosban nagy szenzációt keltett és az egész községben részvétellel beszélnek Gödényi Géza tragikus haláláról.

334. kérdés az esküdtekhez.

A dánosi bűnpör főtárgyalása.

A pörbeszéd megkezdődött.

Öt napos szünet után ma folytatta a pestvidéki esküdtbiróság a dánosi bűnpör tárgyalását. Öt napig tartott a kérdések szövegezése, amelyekre az esküdtbírnak kell majd lelkiismeretük szerint, az igazságnak megfelelően feleletet adni.

Rónay Kamill elnök a kérdések felolvasása és megmagyarázása után felhívta Gall Endre dr. kiráivi ügyészt a vád előterjesztésére, amelyet a különben is megtört vádlottak halásápadtan hallgattak végig.

Bieber Dezső dr. felolvassa a kérdéseket. A cigányok nagy figyelemmel hallgatják a kérdéseket. Surányi Márton, aki a második sorban ül, erősen kibajlik a sorából, jobb kezéből kagylót csinál a füléhez. Az öreg Surányi nagyon elvörösült. Még ülve is támaszkodni kell. Csoroszlya van közöttük a legjobb színben. Pedig rosszul aludhatott az éjjel, mert szakadatlanul ási'ozik. Tuta a karzatra bámészkodik. Minden szórakozása, hogy a bajuszát csipkeddi.

Parnó 4 gyilkosság, 4 gyilkosságban bűntárs, 4 szándékos emberölésben, 4 rablásban van vádolva. Fahók János sérelmére elkövetett rablásban, Blaskó János sérelmére elkövetett lopásban.

Dolára vonatkozólag ugyanazok a kérdések tétettek föl.

Sztojka Bajkánál is ugyanaz áll azzal a módosító kérdéssel, vajjon koránál fogva volt-e Bajkának belátása a tették mérlegelésére. Az erőszakos nemi közönségben részes és bűnsegéd is volt-e, Ochát János sérelmére lopás vétségében bűnös-e igen vagy nem?

Tutára ugyanazon kérdések állnak, ami Parnóra nézve, azonkívül az erőszakos nemi közönség és gyújtogatás vád kérdései is. Továbbá szándékos emberölés kísérlete Fogarassy ellen.

Kuna ellen ugyanazok a kérdések, amik Parnó ellen.

Trokán Marcsa ellen 4 rendbeli gyilkosságban bűnrészesség Rablásban és lopásban való bűnrészesség.

Csoroszlya ellen 4 rendbeli gyilkosságban bűnrészesség és 4 emberölésben bűnrészesség. A korra nézve, ami Sztojka Bajkánál, vajjon volt-e koránál fogva belátási képessége.

A kérdések felolvasása után az elnök felszólítja Gall Endre dr. ügyészt vádbeszédének elmondására.

Pongyola remek választékban 5 forint Halmágyinál.

A tiszántuli egyházkerület Apponyi politikája ellen.

Óvást az autonómia megsértésért

Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmege panaszos felterjesztést intézett a tiszántuli egyházkerülethez, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter *beleavatkozott a református egyház féltett önkormányzatába*. A miniszter ugyanis több tanítói állás fizetésrendezése során nagyobb összegnek felvételét rendelte el az egyházak költségvetésébe, mint a minőre maguk az egyházak az állások rendszeresítése alkalmával szerződésben magukat kötelezték. Nagyobb összeget pedig az 1907 évi XXVII. t. cz. az egyházak terhére nem ró.

A sérelmes eseteket Balthazár Dezső dr. esperes fejtegette a kerületi közgyűlésen, amelynek osztatlan helyisése mellett mutatott rá a közoktatásiügyi kormány azon ellenséges törekvéseire, melyekkel a református egyház kezében levő magyar nemzeti osztályt lehetetlenné akarja tenni. Ugy a szóban forgó esetek, mint ezekhez csatlakozva a lehetetlen körülmények felállítására arra enged következtetni, hogy a reakciós politika oltárára első sorban a református iskolák holttestét akarja hozni, aminek végzetes hatása a magyar nemzeti állam eszmének súlyedésében bosszulja első sorban magát.

A Balthazár által előtárt szomorú valóságot megdöbbenéssel konstataálta a közgyűlés és Apponyinak az önkormányzatba történt érdektelen beavatkozása ellen óvást emel.

Egy debreceni haramia halála.

Meghalt az illavai fegyházban.

Nyiri Lajos históriája.

Szenzációs hírt hozott a táviró ma délután a debreceni ügyészségnek. A távirat, amelyet az illavai fegyház igazgatósága küldött Debreczenbe, arról adott értesítést, hogy egy idevaló ismert nevű haramia meghalt a fegyházban. A debreceni ügyészség közölte a sürgöny tartalmát a hírhedt rabló rokonaival, akik úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánják büntetésüket hazaszállítását, hanem temeséék el ott az illavai rabtemetőben.

Az elhalt rabló vezér nevét ismeri a debreczeni közönség. Nyiri Lajosnak hívják aki a Szombati János és társai cég alatt működő rabló bandának volt a vezére s utóbb az országszerte ismert Sívágó János féle rablógyilkos szövetséghez tartozott. Sívágó János vele együtt követelte a legutóbbi nagyobb stíli rablásait. Főleg a Csapó-kertiek tartották állandóan rémületben s itt ugyszólván nem volt ház, ahova be ne törték volna.

Nyiri Lajos bűnrészes volt Sívágónak a Méliusz-téri rablógyilkosságnál is, amiért a debreczeni esküdtbírószék tizenhárom és fél évi fegyházra ítélte el. — A fegyházaknak egyébként jól ismert alakját büntetésének kitöltése végett a debreczeni ügyészség Illavára internálta, ahol Nyiri 1907. évi augusztus 30-ika óta raboskodott.

F fegyházban az egykor rettegett haramia nagyon jól viselte magát és szorgalmasan dolgozott. Egészsége azonban napról napra gyöngült, a nemrég még erőteljes ember szemlátomást fogyott és külseje egyre szánalmasabb benyomást tett. Tegnap aztán véget vetett szenvedéseinek a halál. Munkaközben hirtelen összerogyott s mielőtt az orvosi segítség megérkezett volna, kiszenvedett.

Haláláról a debreczeni ügyészség távirat útján értesült és rögtön intézkedett is, hogy a sokat szenvedett és sok bűnt elkövetett embert ott Illaván földeljék el. Nyiri Lajost holnap fogják kikísérni utolsó útjára rabtársai, az illavai sírkertbe.

Uj milliók a hadseregnek.

A tisztéknek és a legénységnek

Közös miniszteri értekezlet.

A magyar, az osztrák és a közös miniszterek között tegnap Bécsben megkezdett közös miniszteri értekezlet ma megállapodásra jutott. A megállapodás szerint a tiszték megkapják a nagyobb fizetést, a legénység megkapja a nagyobb zsoldot, lényegében úgy, ahogy Schönauich generális akarta. Most már csak arról folyik a vita, hogy a delegációk mikor üljenek össze. De ez már nem változtat a dolgon, mert akármikor kezdődik is a delegációk új ülészaka, a rengeteg milliós terheket rák fogják rakni.

A közös miniszteri értekezletről a következő táviratokat kaptuk:

Bécsből táviratozzák nekünk: A közös miniszteri értekezlet, amelyen folytatták az 1909. évi közös költségvetés megállapítására vonatkozó tárgyalásokat, délelőtt tíz órakor kezdődött a belügyminisztériumban. Az értekezleten részt vettek Aehrenthal báró közös külügyminiszter, Schönauich tábornok, közös hadügyminiszter, Burián István báró közös pénzügyminiszter, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Wekerle Sándor báró és Beck miniszterelnök, továbbá Koritowski osztrák pénzügyminiszter és Popovics Sándor a magyar pénzügyminisztérium államtitkára.

A felhivatalos Budapesti Tudósító jelenti Bécsből: A közös miniszteri értekezlet déli egy órakor véget ért. A miniszterek az összes vitás pontokra nézve megállapodásra jutottak, csupán a delegáció ülésének időpontját illetőleg nem történt elhatározás. Wekerle Sándor miniszterelnök ma este visszautazott Budapestre.

Bécs, május 21. A tisztai fizetések

emelésére a hadügyi kormányzat által előirányzott 9 millió korona teljes egészében beállítatik az 1909. évi költségvetésbe. A legénységi élelmezés javítására és zsoldemelésére 7 millió koronát fordítanak, amelyből 3 és fél milliót az 1909-iki, a másik 3 és fél milliót pedig az 1910-iki költségvetésbe illesztnek bele. A tisztai fizetések 1908. októberig visszaható erővel bírnak. A legénység élelmezésének javítására már az idén félmillió koronát költenek. Ezt az összeget és a fizetésemelés költségeit az idén póthitel alakjában kérik.

Egy debreczeni kalandornő.

Szalonok és kártyabarlangok hőse.

A debreczeni rendőrség előtt is jól ismert, nagystíli kalandornőt tartóztatott le ma a nagyváradi rendőrség. Husz év előtt Szolnokról indult a nagystíli kokottok csillogó és tövises útjára Hercóg Róza, egy jómódu szolnoki vendéglős tü-neményesszépségű leánya. Kalandos vére kiragadta a csöndes polgári otthonból s azóta sok hányódás, vetődés között bejárta egész Európát. Volt mánások, selymes, ékszeres maitresse, a montecarlói játéktértek irigyelt szerencsés játékos, s ebből a kétes magasságból zuhlott, sülyedt a rendőrség kényelmetlen szállásáig.

Ezelőtt husz évvel, 17 éves korában ment férjhez Szalonok, ahol vagyonos rokonai élnek. Három évi házasság után egy huszárszázaddal megszökött Budapestre. A feltűnően szép asszony sikamlós útján csakhamar karriert csinált s egy ismert nevű mánás magával vitte Párisba. Itt aztán kártyás manipulációba elegyedett s két év múlva kitiltották a francia fővárosból.

Ezután megfordult Monte Carlóban, ahol újra ölbekapta a szerencse s egyszerre vagyonos nő lett és most már mint művésznő akart érvényesülni. Chansonett lett. — Forró vére azonban egymásután cserélgette a lovagokat, akik segítettek neki a monte-carlói nyereséget elkölteni.

Ezenkívül szokatlan szerencséje volt a szerelemben is s jó anyjához illően szeretik évenként egy egészséges gyermekkel ajándékozták meg. Ugy, hogy ma Hercóg Róza tíz válogatott gyermek anyja. A szépség-hervadásával azonban hanyatlani és rohamosan sülyedni kezdett a karrierje.

Évekkel ezelőtt debreczenbe került a kitűnő asszonyság, ahol lopásért több ízben letartóztatta a rendőrség. Hercóg Rózának az volt a trükkje, hogy a vonat alvó utasokat zsebelte ki s ilyen mánőverekért el is ítélték több hónapra. — Hercóg Róza valamikor egy kisebb debreczeni vendéglőben mutatta be produkcióit. A nagyváradi rendőrségnél is, mint veszedelmes vasúti tolvajnt jelentették s jeleztek, hogy Hercóg Róza a napokban valami találkára érkezik. Az érdekes hölgy meg is érkezett s a nagystíli kalandornőt ma letartóztatta

Asztalos József női divat áruházában Kossuth-u. 4.

Naponta érkeznek tavaszi ruha kelme ujdonságok.

Uj Bilek.

Ötven kilométert pihenés nélkül.

Halálra csigázott katonák.

Egy új Bileket teremtett meg újból a katonai lelketlenség. Ahogy megkezdődött a nyár s vele együtt a hosszabb katonai menetelés, máris jelentkeznek a szerencsétlen áldozatok, akik a „szubordináció“ hatalmas nevében félholtan esnek össze poros országutakon.

Az a hír, amely most Salzburgból jön egyenesen vérlázító s újabb jelét adja annak a rettentő bornirtságnak és lelketlenségnek, amely a katonai vezetőség között valósággal dühöng csak azért, hogy ők igazi, stramm katonák legyenek. A megdöbbenő katonai katasztrófáról az alábbi tudósítás szól:

Az ottani helyőrséget tegnapelőtt reggel hirtelen felriasztották. A helyőrség kivonult gyakorlatra, amely reggel hat órától este nyolcig tartott. A csapatok ötven kilométer utat tettek meg. Egész idő alatt nem volt pihenés és estig nem kaptak enni valót.

A rettentő gyalogolás közben azt vezényelték, hogy egy veszedelmes hegyszakadékon ugorjanak keresztül. Erre a tiszték és a katonák megtagadták az engedelmességet.

Harminc tartalékos megbetegedett a rendes csapatból pedig 200 ember munkaképtelen lett. A tartalékosok közül hatan napszúrást kaptak. A vizsgálat folyik.

SZÍNHÁZ

A regényesek.

(A színművészeti akadémia növendékeinek előadása)

Csak néhány csillogó rim, egy-két könnyű tréfa, a holdsugárnak derűs fénye, egy pár deszkafal, s két jószágos apának naivul megható regényes komédiája. Körülbelül ennyit mond be epilógusként Rostand a maga, jórőgen megirt verses darabjához: A regényesekhez. De valóban fölsőleges is ez a finoman mentegedő záró rímus, mert az az előkelő, de épp oly szomorúan kevés számú közönség, amely ma a színházban megjelent; felölelte, magába szívta ennek a darabnak fiatalos, kápráztató levegőjét. A regényesek bolondos fantáziáját közelíti meg a hasonlat, de szinte azt képzelte az ember, hogy kiütötték ennek az öreg, szürke kőmonstrumnak az oldal falait, a koturnusos, elkorhadt, megrepedt menyezetet és a maga forradalmi, romboló erejével vonult be a nagy, hűvös kert májusi akác illata. A fiatalosság az erő a legcinikusabb realista megéjtő aranyos romantizmus diadalmaskodott ma abban a színházban, ahol eddig csak a bájos szellemetlenségeken s jól rosszul kezelt bárgyúságokon szívta föl a magasabb régió, a szánalmas vidéki kultúrát.

Bizonyosan internacionális színházi esemény volt Párisban, amikor Cyrano a Sasfók hatalmas poétája a maga

bübájosan csengő gitárján megszólaltatta a Les Romante ques-hangulatos melódiát, én azonban azt hiszem, hogy az Odeonnak világhíres művészei dacára sokkal stilszerűbben simul hozzá, s a cél ehhez a három felvonásos fin m-rajz a Debreczeni színházban szereplő fiatal művész gárda.

Csak most léptek le valamennyien az iskola deszkáiról. Igaz ugyan, hogy ott nem kisebb ember, mint Gál Gyula öntött beléjük karakterizáló erőt, természetes színt s csupa szívből fakadó kedélyt, elmés gunyi s eleven, egészséges humort.

A színművészeti akadémia jelesen végzett növendékei ma igazán olyan miliében játszottak, hogy még a kásirozott holdvilág is valódinak tetszett, legalább mi úgy akartuk látni. A színész kultúrájának kicsi, de izig-vérig modern emberei valamennyien Játékaikon ott csillog az értelem, a stilizáló erő s ha hiányt jelent az összjáték, ezt kipótolja a 20-24 éves szívnek sugárzó melege, lebilincselő kedvessége.

Olyan volt ez a mai darab az ő egyéniségüknek interpretálásával, mint egy bájos francia pásztorjáték.

Alopi Nándor csupa melegséget, szívet vitt bele játékába, Koppa Ilona maga volt a bájos egyszerűség, Harsányi Rezső mint az öreg Bergamin csupa jellemző erőt produkált. Nagy sikere volt Czobor Gyulának, akiből pompás bonvivant színész lesz. De kifogástalan volt Andrassy Dénes és Kiss Lajos is. A színházban kevesen voltak. Mi csak annyit mondunk, hogy csak egyszer nézze meg őket a közönség s következtessen zsufolt ház lesz.

UJDONSÁGOK.

— **Vilmos császár és a cár találkozására.** Berlinből táviratozzák: Vilmos császár és Miklós cár találkozásának hírére vonatkozólag jelentik; Udvari körökben elterjedt hírek szerint a cári család az idei nyáron is hosszú tengeri utat tesz és első sorban a finn vizeket fogja felkeresni. Állítólag Vilmos császár épp ebben az időben fog visszatérni északi utjáról és valószínű, hogy a két uralkodó ez alkalommal találkozni fog. A találkozás helye és pontos ideje még nincs megállapítva. Berlinben a találkozás tervéről még nem tudnak.

— **A felső kereskedelmi iskola miniszteri biztosa.** A kereskedelmi miniszter ma érkezett leiratával a debreczeni felső kereskedelmi iskola érettségi vizsgáihoz miniszteri biztossá Szávay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkárt nevezte ki.

— **A választójog reformja.** Budapesti tudósítónk jelenti: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a képviselőház szombati ülésén válaszolni fog Mezői Vilmosnak az általános választói jog dolgában hozzáintéztet interpellációira s bejelenti, hogy mikor terjeszti be a javaslatot. Ez a tegnapi bécsi ut egyik eredménye.

— **A pénzügyi tisztviselők kongresszusának irodája.** A pénzügyi tisztviselők kongresszusát előkészítő intéző bizottság állandó irodát nyit az Általános Takarékpénztár (Piac utca) pa-

loájában. Az iroda minden érdeklődőnek naponként délután 4 órától 5 óráig áll rendelkezésére. Az intéző bizottság ezúton is kéri a közönséget, hogy akik az ideérkező vendégeknek a pünkösdi ünnepek alatt lakást tudnak adni tudassák ebbeli szándékukat a kongresszus irodával, akár szóbelileg délután 4-5 óra között, akár írásban a fent jelzett címen.

— **Vilma királynő balesete.** Rotterdamból táviratozzák: Vilma királynő kocsijának lovai megbokrosodtak egy autómobil dűbörgésétől s zztán a hintót elragadták. A királynő férje hajtott a lovakat s nem volt képes a vadul vágtató tüzes paripákat megfékezni úgy, hogy a hintó összeütközött az automobillal. Sziate csodával határos, hogy sem a királynőnek, sem férjének nem esett baja.

— **Az ipartörvény tervezetének tárgyaló és előkészítő munkálatai** rendre folynak a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál. Szerdán délután az ács-mesterek, tegnap, csütörtökön pedig a kisebb kőműves és csiparosok tárgyalták meg dolgaikat. Hétfőre a kéményseprő iparosokat hívják meg.

— **A debreczeni főrabbi tolvaja.** Krausz Mór dr. főrabbi lakásába tegnap tolvaj járt, aki ellopta a főrabbi fiának Krausz Izsáknak irattáskáját. A lopásról Krausz Izsák jelentést tett a rendőrségnek, mely a szokásos nyomozást elrendelte.

— **Baleset az utcán.** Tolvaj Gábor 66 éves napszámos ma este kilenc órakor a Csillag-utca 33 számú ház előtt összeesett. A mentők beszállították a kórházba.

— **Gyilkosság a korcsmában.** Szándékos emberölés vádjával állottak ma a debreczeni törvényszék, esküdttörőse elött Tóth Lajos és Juhász Márton hajdusámsoni napszámosok. A múlt év július 8-án történt, hogy a két napszámos öszszeszóalkozás folytán anyaira megkéselt Spitz József korcsmárost, hogy az súlyos sebeibe még az nap belehalt. A törvényszék, az esküdtek verdiktje alapján, Tóth Lajost négy évi Juhász Mártont pedig három évi fegyházra ítélte. A vádlottak és védők semmisségi panaszt jelentettek be.

— **Kiraboltság.** Szathmári Andrásné Borz-utca 6 szám alatti lakását ma délelőtti távollétében feltörték és kirabolták. Az ismeretlen betörő elvitte Szathmári András kétfedeles ezüst óráját és a feleségének két arany brostujét. A betörésről értesült a rendőrség, amely az ismeretlen tolvajok ellen elrendelte a nyomozást.

— **Osztálysorsjáték.** Budapestről jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

60000	koronát nyert:	12931.
5000	koronát nyert:	5090
2000	koronát nyertek:	12356 47177
101541.		
500	koronát nyertek:	1486 18980
63544 70645		112545.
300	koronát nyertek:	1626 6531 13842
15790 24271 23851 46164 54508 64265		93983 100972 102799 108213 122318
123491 123398.		
100	koronát nyertek:	1368 4691 4699
12355 14410 17416 18607 20165 20863		23744 24153 37265 38384 38550 39545
44209 43067 46597 48877 49982 51587		57265 58051 65394 65740 65212 70135
73001 75255 77560 78719 79810 84145		

HARABÉCZY FEST, MOS, TISZTIT
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

85648 87156 88490 90463 94215 96313
98081 101807 104188 106350 107867
113628 113737 115783 116279 117034
120347 121093 122574.

A többi kihuzott számok 40 koronát nyernek.

— **Gyilkos holdkóros.** Arról táviratozzák, hogy Bács Ferencz 13 éves borbélyinas állítólag holdkóros állapotban, az éjjel meggyilkolta özv. Kópe Imrénét, aki a Kazinczy ut 13. számú ház kertjében a lugosban aludt. A gyilkos fiut le tartóztatták.

— **Tűz Nádudvaron.** A közeli Nádudvar községben ma tűz pusztított. Bodosi János földmives szénakazla gyuladt ki és a földig leégett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Kondor Ernő társulata** nap nap után nagyobb tetszéssel játszik a Bika szálló nyári helyiségében. Esténként zajos derűség kíséri Szomaházy István vidám színpadi tréfáit, valamint tetszenek a jól összeválogatott magánszámok is. Már rövid ittléte alatt is a közönség határozott kedvence Gerő József lett, aki műsorának legnagyobb sikert elért számait hozta el magával így például most „A zsidótűzoltó” és „Csillag Izsó, fővigyázó” éneklő esténként frenetikus hatással.

— **Szerelmi dráma.** Kassáról jelentik: Zahoroznicky Gyula cipészességét tegnap este egy vendéglő udvarán lelőtte a kedvesét Nirulajcsik Bözsi pintérleányt, majd önmagát lőtte agyon. A leány csak a vállán sérült meg. A merénylet oka fél tékenység.

— **Öngyilkos katonák.** Eszékéről táviratozzák: Száva-Bródban tegnap az ott állomásozó 89. debreczeni házierezed két katonája öngyilkosságok követett el. Az egyik egy robogó vonat elé vetette magát, amely agyon gázolta, a másik a várkaszárnyában szolgálati fegyverével vetett véget életének. Az öngyilkosság oka még eddig ismeretlen.

— **Női zenekar** a Magyar Királyban. A budapesti hírneves első elite női zenekar Radics Frida primás vezetése alatt ma és minden nap belépti díj nélkül a Magyar Király kávéházban hangversenyeket. Fogylalt, jegeskávé és kitűnő kávéházi italokról valamint előzékeny kiszolgálásról legjobban gondoskodik és számos látogatást kér tisztelettel Erős Jakab kávé.

— **Gumi gallérok** és Gumi köpenyek óriási választékban érkeztek Halmágyi Sámuel női felöltő áruházában.

— **Valódi amerikai és angol tennissapda verők (rakettek) lapdák, hálók és teljes tennissapda felszerelések a legjutányosabban Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.**

— **Péncs, szivar és cigarettatárczák, női kézi táskák, kézi bőrdöngők, utazási kellékek és piperecikkek a legolcsóbban beszerezhető Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth u. 4. sz.**

— **Olla!** a legtökéletesebb gumi különlegesség, nem szakad s így feltétlenül megbízható. Főraktár: Schön Sándor Debreczen, Piac-utca 12. Stencinger ház. Keztyű kötszer és orvosi műszertára.

— **Gummi különlegességek** Györfi Sándor kötszerésznél Simonffy u. 2. sz. a.

— **Új virág és festő minták** nagy választékban, kölcsön kapható Thaisz Arthur papírnagykereskedésében „Bika” szálloda mellett.

— **A felő légzőutak katarrhusai és köhögés ellen** a „Siroliu-Roche” segít. Tartalmazza a rég bevált creosot szerekek összes gyógyhatásait. Nem izgat és teljesen méregtelen. A mellett pedig oly jóízű, hogy hóapokon át szívesen használják. Gyógytáraktól kapható.

REGENY-CSARNOK.

Az alpesi Vampyr.

14. **Regény.**

A gitánók szomorú melodiájú énekbe kezdtek s e bus dallam, mely az afrikai vadtörzsek harci dalára emlékeztette Albertet, messze utánuk hangzott még akkor is, mikor már a kocsis a serpentinak több kanyarulatán át mélyen a hegység alja felé közeledett.

Hiába igyekezett az őrnagy e kellemetlen benyomás hatalma alól menekülni, hiába voltak Vilma csevegései, édes nevetése, a szép látkép fölötti elragadtatásai, Albert szívén szorító abrónesként ült valami megmagyarázhatatlan fájdalom.

E közben balkonyodott, s egészen a völgybe érték, hol egy olasz vendéglő állt a hegy aljában, itt kellett lovakat váltani. Uzsonna ideje is rég elmúlt már, szükségessé vált nagyon is, hogy az utasok valamit vegyenek magukhoz.

Albert a vendéglő éttermébe vezette nejét s míg a pinczérel beszélt, addig Vilma letette magáról kalapját, köpenyét s friss, vidám, elégtelt kedéllyel járt fel s le a teremben, a falakon függő képeket nézegetve. Azután az ablakhoz lépett, s kitekintett az udvarra, egy pinczérleány éppen hűsítő italokat hozott be. Vilma gyermekies kíváncsiságtól vezettetve odaugra a leánynak, hogy vezesse ki őt az udvarra, s bár az csak olaszul értett, mégis megsejtve a vendég kíváncsiságát, kivezette a vendéglő kis kertjébe.

Ama kellemes érzés, mely minden embert elfog, ki hosszasan kocsin ülve, végre leszállhatott, földel alá jutott s lehetett felső ruháit, aztán kilép a földel alul, hogy maga lábán állva szívhasson legerősebb s nézhessen körül az az idegen tájon, ugyanez a jóttevő érzés fogta el Vilmát is

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Terményfőzsdé.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés. Budapest, 1908. május 21.

Készárú 10--15 olcsóbb, határidők lanyhán indultak, esti záratkör 15 fillérel magasabbak a napi legalacsonyabb árfolyamnál.

1908. áprilisi buza	11 16.—19
1908. májusi buza	10.04. 05
1908. októberi buza	8.78.—79
1908. májusi rozs	6.78.—79
1908. októberi rozs	6.50.—51
1908. áprilisi zab	6.55.—56
1908. májusi zab	—
1908. októberi zab	—
1908. májusi tengeri	—
1908. júliusi	—
1908. szeptemberi tengeri	—
1908. augusztusi repce	—

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni épi esztergósége

(Piac-u. 72.) által kértetnek.

Szakszertű felvi góstitással, tervszakkal és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítások, csillárok és szerelvények és választék.

Telefon sz. 308. Telefon sz. 308

Tavaszi Női Divat

ujjdonságok.
Sima és mintázott női kosztüm és divatalkalmakból gyönyörű választékot tartunk.

Angel és Franczia Bluz szövetek
a legújabb kivitelekben.

⇒ **Divat Bluz-selymek** ◀
a legelőkelőbb beszerzési forrásokból.

⇒ **Fekete és színes divat napernyők** ◀
remek választék.

Állandó nagy raktár Fekete gyászalkalmakból.

Szabó Lajos fiai

vászon, divat és szőnyeg áruház.
Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Üveg, tükör, porcellán és zománcszobor
edényeket a legolcsóbban árusít

Knöpfler Izidor

Csapó-utca 24.

Épület üvegezést és képkeretezést
gyorsan és jutányosan eszközöl.

Edények kölcsönöztenek.

Tanuló felvétetik.

UJ UJ Szoba-, czim- és butorfestő vállalat.

Prindelmayer L. és Pap F. DEBRECZEN, Péterfia-utca 1. szám.

Elvállalnak: Épület és portál mázolást, a legmodernebb szobafestést, tapétázást Czimtáblákat, czimereket, képrámák, lüszterek aranyozását, fürdőkádak, kerékpárok, fa- és vasbutor zománcz lagozását.

Izléses és tartós munkáért szavatolunk. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk.

A vállalat modern égető kályhával van felszerelve.

Pályázat.

A Keresk. és Iparosok hitelszövetkezete a megüresedett

pénztárnoki állásra

f. hó 26 iki határidővel pályázatot hirdet.

Kereskedelmi iskolai képesítés, 4000 K ovadék és katonai kötelezettségüknek eleget tett, valamint ily minőségben már alkalmazott pályázók előnyben részesülnek. Kezdő fizetés évi 1440 K. Belépési határidő 1908. jun. 1. Gyakornoknő keresk. végzettség és jó irással alkalmazást nyerhet. (Próbaidő 2 hónap.) Pályázati kérvények d. e. 9--11 óráig, vagy d. u. 3--4-ig nyújtandók be az intézet ügyv. igazgatójánál.

Kereskedők és Iparosok hitelszövetkezete igazgatósága.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Zavatzky Leo

női és férfi divat üzlete
Debreczen, Piacz-utca 16.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek!

Blousok, napernyők, gyermek ruhák, szoknyák, harisnyák, csipkék, szallagok, ruhadíszek, nyakkendő, zsebkendő, gallérok, női és gyermek kötények, női és férfi fehérneműek.

Legnagyobb választékban művirágok!

Szobapadló lack

valamint mindennemű

Festékárak

legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők

Térei József U.óda

Blumberger Gyula

festék és zsiradék-különlegességek nagykereskedésében
Debreczen Hatvan-u. 13 sz.
(Hochfelder-ház.)

Ingyen varrógép és kerék pár

árjegyzéket kap mindenki

Piacz-utca 83. szám alatt

hol Singer és Ta cégnek bizományosa, egy elsőrendű varrógép és kerékpár nagy raktárt nyitott

Frischman Vilmos cég alatt

hol is állandó nagy raktárt tart, kizárólag csak valódi amerikai és angol gyártmányú karikahajós és szivarhajós u. m. Singer, Czentral, Bobin, varrógépek, valamint mindennemű felszerelési cikkekkel. **Kedvező havi és heti részletfizetésre is. Tíz évi jótállás.**

A n. érdemű vevőközönség szíves pártfogását kérve tisztelettel

Frischman Vilmos

Singer és Ta bizományosa

Piacz-utca 83. szám alatt.

A nálam vásárolt gép tulajdonosait **ingyen** megtanítom varni, szabni és mindenféle himzésre

Utazók felvételnek.

Olla

a legtekélyesebb

gummi különlegesség

nem szakad, s így feltétlenül megbízható.

Fő raktár

Schön Sándor

Keztyű, kötszer, és orvosi műszertárban

Debreczen, Piacz-u. 12. sz.

Jégszekrények

legolcsóbb árban

Lám Sándor

üveg és porcellán
raktárban

DEBRECZEN,

Piacztér 5. szám.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi XIV. törvény 5. §-a értelmében mindazon tárgyak, melyek 1907. október hó 31-ig elzálogosítottak és sem kiváltva, sem meghosszabítva nem lettek, azok **1908. június hó 3-án délután 2 órakor** a zálogintézet helyiségében az iparhatóság közbenjöttével elárvereztetnek.

Kohn Henrik

központi zálogintézete
Kossuth-utca 15.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben
3 koronától a legfinomabb kivitelig.

Tavaszi idényre

a legújabb divatu

nap- és esőernyők

dus választékba, a legjobb és legtartósabb kivitelben olcsó árak mellett csakis

az Elő Debreczeni Ernyőgyárban

kaphatók.

Merkler Soma, Piacz u. 43. sz.

Javítások és átbuzások olcsón és pontosan eszközöltenek.

Buziás gyógyfürdő

vasuti állomás, posta, táviráda és telefon

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. — szeptember 15.

Speciális gyógyfürdő szivbetegnek részére,

női bajknál, hólyag és vesebajknál, kö-fővénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztószervek hurutos bántalmainál. Sápör, vörsegenység, görvény- és angolkör, általános gyengeség, és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsava at

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgönczim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz

394—1908. P.

Hirdetés.

A presbitérium közhirre teszi, hogy a választók névjegyzéke az E. T. I. t. cz. 19. §-a értelmében az egyházi számvevői hivatalban ez évi május 15-től 25-en esti 5 óráig közszemlére kitétetik, hol ezt bárki megtekintheti és ellene ez idő alatt írásban felszólamlást adhat be az egyházi számvevőnél, a felszólamlására hozandó határozat ellen pedig június hó 5-től 20 áig az espereshez felebbezéssel élhet.

Debreczen a reform. egyház presbitériumának 1908. évi márczius hó 14-ik napján tartott gyűléséből.

Megnyilt

A Párisi

Nagy Bazár

Dégenfeldtér (kenyér-piacz.) 7. szám alatt

„John“ mosógép

„Hungária“

mángorló

kovácsolt vasállványon.
Mosdó-készletek.

Tejszállító-kannák.

Kerti-padok,

Tűzhelyek

SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében

DEBRECZEN, Piacz-utca 23.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedelt minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos bélyeget csatolni.

Perfekt könyvelő (mérlegképes) azonnali belépésre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Magán-detektiv ajánlkozik a legdiszertebb megfigyelésekre és nyomozásokra. Megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

1 vagy 2 ügyes varróleány felvétetik Sziv-utca 4. szám alatt.

Külön bejárata elegáns butorozott szoba előszobával, mely katona tisztnek alkalmas kiadó Battyányi-u. 6. szám alatt.

Egy jó forgalmu és 5 utcára nyíló vendéglő betegség végett jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóba.

Nálam ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyterítők, Jäger ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan u. 2.

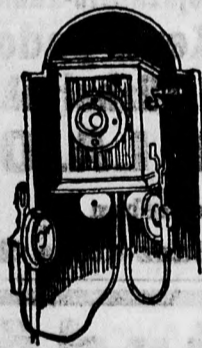
Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Közel a Piachoz augusztus 1-ére 2 szobás lakás kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Réz gálcz Juta fonal, Rafia Hancsot a legolcsóbb árban. S naponta friss érkezésű vaj és Liptói túró kapható. Darvas Miksa fűszer üzletében Teleki és Deák Ferencz utca sarok.

Czim és butor festő inasok felvétetnek Péterfia-u. 1. Prindelmaier L. és Pap F.

Könyvelő, ki szakmáját jól érti és mérlegképes, felvétetik. Csakis írásbeli ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Költözők figyelmébe!!!

Villanycsövek, házi telefonok, áthelyezését, javítását, ujonnan berendezését, egy évi jótállás mellett, évi jókarban tartását legjutányosabban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168. Telefno 168

Mindenes cseléd kerestetik abbáziai magyar orvos családhoz. Tisztességes fiatal leány ajánlkozzék dr. Glück József orvoshoz, Abbázia, Villa Dalibor ezimen.

Keresek két szoba, előszoba, konyha, kamara és más mellékkeliségekkel bíró lakosztályt lehetőleg gázbevezetéssel. Czim a kiadóhivatalban.

Vizsgázott vinczellér felvétetik. Czim a kiadóba.

Több évi irodai gyakorlattal bíró kisasszony precíz gépirőnd ajánlkozik. Czim a kiadóban.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruha- és blouzekelme ujdonságok

Voile de laine

ruha vászon — angol zephyr

Cyönyörű női napernyők

óriási raktára!

Habig kalap

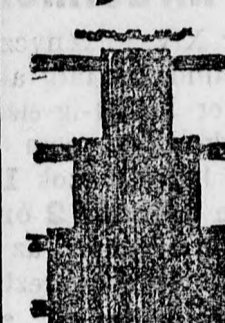
ujdonság

csak

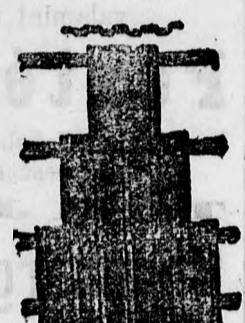
Fenyő Sándor

üzégnél.

Új fedőcserép raktár.

Van szerencsénk a n. é. építésszek, háztulajdonosok és fakereskedők szives tudomására hozni, hogy a hírneves Ausztria-Magyarország egyedüli legrégebb, legnagyobb és legjobb telepünk a

Bohn-féle Téglagyár

gyártmányából Debreczenben a termény és áru raktár helyiségiben **állandó nagy raktárt** létesítettünk, a hol a

Bohn M. és Társai cég

mindennemű és fajta felélcserépei folyton a legjobb minőségben és olcsón kaphatók.

A legtöbb nagy és kisbirtokos vevőink és nagyszámu uradalom kizárólag nálunk szerzi be szükségleteit.

Debreczeni raktárunk vezetésével **Schiffmann Salamon** urat (Hatvan-utca 31. sz. alatt) biztuk meg.

Szükséglet esetén kérjük megbízotunkat értesíteni.

Tisztelettel **Bohn M. és Társai.**

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

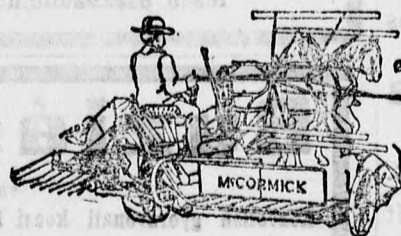
igazgatósága és főraktára.

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

Mc Cormick kévekövő-aratógépei és marokrakó-aratógépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.

Ez nem üres frázis, hanem tény!

Újabb gyártmányokról az új képes katalógusokat kívánatra békintve küldjük.

Vezérképviselő: **Pauchli Béla, Hajdunánás.**

Nyomatott Hoffmann és Kronovits könyvnyomdájában, Piac utca 49 szám, a főpostával szemben,